

פסח שני- אין מצב אבוד

"ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם, ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא, ויקרבו לפני משה ולפני אהרון ביום ההוא. ויאמרו האנשים ההמה אליו: אנחנו טמאים לנפש אדם, למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל..."

וידבר ה' אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר: איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה'. בחודש השני בארבעה עשר יום בין הערבים יעשו אותו..." (במדבר ט' ו'- י"א)

"יום פסח-שני ירבה בשמחה קצת כי קדוש היום" (החיד"א)

בשבעה ימים שמפסח שני כל השערים פתוחים (זוה"ק רעיא מהימנא בהעלותך קנב:)

וממילא האנשים ההם כשנזדמן כזאת לפניהם לבס מתמרמר עליהם מאד למה אירע לפניהם כזאת להיות נדחים מכלל קדושת ישראל, הגם שלא היה בשאט נפש עם כל זה צעק לבס למה נגרע לבלתי הקריב וגוי, ובאמת גם ממשה רבינו ע"ה נעלם תוכן ענינים ואמר להם עמדו ואשמעה וגוי כי על פי שורת הדין לא היה שום תיקון לזה דעבר יומו בטל קרבנו, והמה פעלו תיקון לזה על ידי **שבירת לבם** המשכת התורה פרשת פסח שני והוא בחינת נעשה ונשמע שעושין תורה חדשה ומגלגלין זכות על ידי זכאי ולכן נתגלגל לאמור על ידיהם ענין פסח שני, ולרמז זה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים סו:): איש נדחה ואין ציבור נדחין דכל ענין קדושת פסח שני הוא דייקא על פרטי נפשות שהמה רחוקים בנפשם מבחינת כלל קדושת ישראל ועל ידי תשובה כזו נתקנו בשורש להיות נעשים זדונות כזכיות (פרי צדיק לרי' צדוק הכהן מלובלין, פסח שני ג)

המקריב פסח שני, שבפסח ראשון כאשר כל ישראל בהמוניהם אצו ורצו אל בית ה' להקריב את הפסח במועדו בקול המון חוגג – הוא **נתעצל** ונשאר בדרך רחוקה (ד"ת צאנו אי' שעג ה)

פסח-שני מיועד למי ש"מחמת שפלותו בעיני עצמו, אמר מי אנכי לבוא בין קדושי-עליון והיז' ויש לכנוס. וכשראה הקב"ה כן, אמר א"כ **אעשה לך יו"ט בפני עצמו"** (דברי-ישראל)

"פסח-שני, ענינו שאין **דבר אבוד**, תמיד אפשר לתקן. אפילו מי שהיה טמא, מי שהיה בדרך רחוקה... יכול בכל-זאת לתקן" (המהרי"צ)

"על זה מורה פסח שני- שגם הטמאים שלא הקריבו את הפסח ראשון, עדיין יש להם תיקון והקב"ה מרחם עליהם..." "בשבעת ימים הללו בהם התרעין פתוחין עבור כל אלו המרוחקים מהשי"ת שנדחו מפסח ראשון שיוכלו להיכנס עכשיו בפסח שני" (האדמו"ר מקלויזנבורג זצ"ל)

"אצל צדיקים היה פסח שני יום שמחה... משום שיום זה מראה לנו כי לבלתי יודח ממנו נידח, כי לא יטוש ה' את עמו ונחלתו לא יעזוב, ואפילו לאלו שעדיין המצב של חמץ ומצה עמו בבית כמו שאמר כך מרן אאדמו"ר זי"ע שפסח שני ניתן לאלו שיש להם חמץ ברשותם ולא זכו עדיין לטהר עצמם מעבירות שבידם, ועליהם רחם ה', ... ביום פסח שני מתעורר העניין של לבלתי יודח ממנו נידח שזה אור נצחי להאיר לבני ישראל עד עולם שאפילו נפלו לעומק... ונתרחקו בדרך רחוקה-ג"כ עדיין לא סגר בעדם, ... ומי שלא זכה בפסח להינצל משעבוד היצה"ר יכול לצאת מעבדות לחירות בפסח שני" (האדמו"ר מצאנו שליט"א)

דע"י חטא וכו' נגרם לו מן השמים שלא יוכל לעשות פסח ראשון, אלא שאפילו על אדם זה חס רחמנא עליו לבלתי ידח ממנו נדח, וניתן האפשרות לתקן נשמתו ולהקריב פסח שני, והקב"ה משפיע לו שפע קדושה... לחזור למקור שורש מחצבתו. (בצילא שלח תשע"א י)

"בְּחִינַת פֶּסַח שְׁנֵי שְׁמִצּוֹה זֶה לֹא נִתְּנָה עַל-יְדֵי מֹשֶׁה עַד שֶׁשָּׁאֲלוּ הַטַּמָּאִים, לָמָּה נִגְרַע לְבַלְתִּי הַקָּרִיב אֶת קֶרְבֵּן ה'... שְׁבִיזָה מְרֻמְזִין שְׁאִין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם, כִּי אֶפְלוּ מִי שֶׁהוּא טָמֵא אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה מְאֹד מֵה' יִתְבָּרַךְ וְאִינוֹ יָכוֹל לְהַקְרִיב אֶת קֶרְבֵּן ה' בְּמוֹעֲדוֹ שְׁאִינוֹ זֹכֶה לְעֶבֶד עֲבוּדָתוֹ תָּמִיד פֶּסַח בְּמוֹעֲדוֹ וּבְזִמְנוֹ כְּרְאוּי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם אִינוֹ מְנַאֵשׁ עֲצָמוֹ מִחֲמַת זֶה וְהוֹלִיךְ אֶל הַצַּדִּיק הַנְּאֻמָּת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, לְדַרְשׁ אֶת ה' וְשׂוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ לָמָּה נִגְרַע לְהַקְרִיב אֶת קֶרְבֵּן ה' וְכוּ', כִּי אֶף-עַל-פִּי שֶׁטַּמְאֵתִי אֶת נַפְשִׁי וְנִתְרַחַקְתִּי מֵה' יִתְבָּרַךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֲנִי שׂוֹאֵל עֲצָה וְתַחֲבוּלָה אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּוַדָּאֵי יֵשׁ עֲצָה גַם בְּשִׁבְלֵי אֵיךְ לְהִתְקַרֵּב לֵה' יִתְבָּרַךְ אֶף - עַל - פִּי שֶׁהֵייתִי טָמֵא וּבְדֶרֶךְ רְחוּקָה מֵה' יִתְבָּרַךְ וְאֲזִי ה' יִתְבָּרַךְ מְלֵא רַחֲמִים עָלָיו וְזֹכֶה עַל - יְדֵי זֶה לְתַכְלִית הַעֲלָה, וְזֹכֶה עַל-יְדֵי זֶה לְהוֹסִיף פְּרָשָׁה בְּתוֹרָה" (ליקוטי הלכות לר"י מברסלב גבית חוב מהיתומים ג)

כיצד השיב משה-רבנו למנועים מפסח ראשון "עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם", וברש"י "כתלמיד המובטח לשמוע מפי רבו... שכך מובטח שכל זמן שהיה רוצה היה מדבר עם השכינה", ולשון זה מורה קצת על התנשאות!?

שכשראה משה-רבנו את מרת נפשם ולבם השבור והנדכה, ידע בבטחה שהי' יתגלה בזכותם להשיב תשובה. (דברי-יחזקאל)

כשראה משה-רבנו את מרירות נפשם ולבם השבור מתוך יאוש על שכבר לא יזכו להקריב השנה, התחזק משה לעודדם וללמדם בטחון בהי' שידריכם בכל מצב. וע"כ דוקא כאן נקט משה לשון כל-כך בטוחה, כדי לעקור מליבם היאוש (דברי-יחזקאל)

"פסח ראשון מורה על גאולת מצרים אך פסח שני מורה שגם בעת שהגאולה הראשונה לא תהיה בשלמות - מ"מ מאמינים ומצפים אנו שיהא פסח שני, שברגע הראוי יהיה הגאולה הנצחית" (האדמו"ר מצאנו שליט"א)

נכתב בספה"ק שימי ספירת ההוד, שבספירת העומר- הינם ימים המסוגלים לגאולה וימי ספירת ההוד מתחילים בפסח שני. וכן ע"פ הסוד אין לומר תחנון שבעה ימים מפסח-שני, דעדיין שערי רחמים פתוחים (אמרי-שפר לר"ש קלוגר)

"...וכן מצינו זה בבני יוסף שמכח תשוקתם לא"י עד שהרע בעיניהם שתסוב נחלה כמו שאמרו. הנה עיי"כ המשיכו הציווי מה' לא תסוב נחלה ממטה למטה כנ"ל ואם לא הי' תשוקתם כל כך לא השיגו הציווי בזאת. וכן מצינו כדומה לזה בענין פסח שני במאמר האנשים הטמאים שהיתה תשוקתם גדולה מאד לעשות הפסח ומקירות לבבם צווחו (במדבר ט, ז) למה נגרע מלהקריב קרבן ה'. עיי"כ נעתר להם ה' ונתן להם מצות פסח שני. כי עיי"כ תשוקתם הנכונה לפני ה' המשיכו הלכות חדשות".

"...כבוא האנשים האלו אל משה בכוונתם העצומה במר נפשם כי נגע עד לבבם מאד חסרון עבודת הפסח שלא הקריבו מבמועדו כאמרם למה נגרע כו'. אולי והלואי שאנחנו היינו מתמרמרים כזאת על חסרון העבודה הזאת של קרבן פסח אשר נתבטל ממנו בחורבן בהמ"ק זה קרוב לאלפים שנה. והאנשים האלו היו בשנה ראשונה עכ"ז נתעורר לבבם ונגעה בס עד הנפש חסרון העבודה זאת. והנה כאשר הם התעוררו בעצם הקדושה לעבודת הש"י. הנה עיי"כ כמוהו גם משרע"ה התעורר ברוח ד' אשר עליו מאד להתקרב לד' לשמוע הדיבור מפי הקב"ה כי מעלת הצדיק תתנשא עיי"כ מעלת הדור כידוע" (תפארת שלמה)

ועיי"כ השתוקקות הזאת לעשות מצות זכו שפרשה חדשה... ניתנה על ידיהם. ומזה יוצא לנו למוד גדול אף איש שהוא טמא לנפש ח"ו או בבחינת דרך רחוקה - עיי"כ כמיהה וכיסופין והשתוקקות... יכול להמשיך על עצמו הארה חדשה (אהלי יעקב היסטיטאן של)

אפשרות זו ניתנת בפסח כיון שבפסח מתגלה כחו הכללי-ציבורי של כל יחיד ויחיד, עד שקורבן הפסח "הפרטי" דוחה שבת וטומאה כקורבן ציבור (הרב צבי יהודה זצ"ל)

פסח שני מהווה יסוד לגאולתנו. שישראל אע"פ שחטא - ישראל הוא, וגאולתם של ישראל אינה תלויה בתשובה, ואל לנו להתייאש. ואולי עיי"כ "איתא שבפסח שני תהיה הגאולה השלמה" מהיכן תצמח, מאיזו זכות, ועיי"כ קובעים ב"פסח שני" מהאמונה והביטחון כי אין מצב אבוד.

יום ההלוא של רבי מאיר הוא בפסח-שני.

מתלמידי ר"ע לאחר המגיפה

"בין כך ובין כך קרויים בניס"

"אלישע בן אבויה אומר, הלומד ילד למה הוא דומה, לדיו כתובה על נגר חדש. והלומד זקן למה הוא דומה, לדיו כתובה על נגר מחוק" (אבות ד טו). "חוץ מאחר".

"חזור בד" לאלישע בן אבויה

"אשכחיה רבה בר שילא לאליהו. אמר ליה : מאי קא עביד הקדוש ברוך הוא?
אמר ליה : קאמר שמעתא מפומייהו דכולהו רבנן ומפומיה דרבי מאיר לא קאמר.
אמר ליה : אמאי? משום דקא גמר שמעתא מפומיה דאחר.
אמר ליה : אמאי, רבי מאיר רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק?!
אמר ליה : השתא קאמר מאיר בני אומר בזמן שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי
קלני מזרועי אם כך הקדוש ברוך הוא מצטער על דמן של רשעים קל וחומר על דמן של צדיקים
שנשפך (חגיגה טו:)

"שכך היה מדתו (של רבי מאיר) להסתכל רק על הפנימיות ולא על הלבוש, ... וזה"פ דאגה בלב איש
ישיחנה לאחרים, ר"ל מאן אחרים ר"מ, ומתורתו ילמדנו להסתכל רק על הפנימית וימצא הטובה
שבה" (דברי-ישראל)

נירון קיסר שהגיע להחריב את ירושלים, לימים התגייר וממנו יצא רבי מאיר (גיטין נו.).